

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR
KAIMO PLĖTROS 2023–2027 M.
STRATEGINIO PLANO
INTERVENCINĖ PRIEMONĖ
„NEGAMYBINĖS INVESTICIJOS,
SUSIJUSIOS SU BIOLOGINĖS
ĮVAIROVĖS, BUVEINIŲ,
KRAŠTOVAIZDŽIŲ ATKŪRIMU
IR IŠSAUGOJIMU“

Balandis, 2024

zum.lrv.lt

Priemonės tikslai

- ✓ Intervencinė priemonė prisideda prie biologinės įvairovės nykimo stabdymo, gerina ekosistemų funkcijas ir padeda išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius.

Meldinė nendrinukė / R. Jakaičio nuotrauka

Paramos forma ir remiama veikla

- ✓ Parama teikiama dotacijos forma, kompensuojant paramos gavėjo faktiškai patirtas tinkamas finansuoti išlaidas.
- ✓ Pagal intervencinę priemonę remiama veikla, susijusi su biologinės įvairovės išsaugojimu ir ekosistemų subalansuotu funkcionavimu, žemės ūkio veikla užsiimančius arba siekiančius užsiimti subjektus skatinant tvarkyti apleistas natūralias ir pusiau natūralias pievas bei šlapynes (teritorijas, kuriose ekstensyvi žemės ūkio veikla anksčiau vyko, tačiau šiuo metu yra nutraukta), atkuriant palankią jų būklę ir sudarant sąlygas saugomoms rūšims bei natūralioms buveinėms išlikti.
- ✓ Veikla turi būti vykdoma kaimo vietovėje.

Pagal intervencinę priemonę atkuriamos ir saugomos

Rūšių buveinės:

- ✓ meldinių nendrinukių (*Acrocephalus paludicola*)
- ✓ balinio vėžlio (*Emys orbicularis*)
- ✓ kraujalakinio melsvio (*Maculinea teleius*)
- ✓ niūriaspalvio auksavabalio (*Osmoderma barnabita*)
- ✓ šiaurinio auksinuko (*Lycaena helle*)
- ✓ auksuotosios šaškytės (*Euphydryas aurinia*)
- ✓ plikažiedžio linlapio (*Thesium ebracteatum*)
- ✓ stulgio (*Gallinago media*)
- ✓ paprastojo griciuko (*Limosa limosa*)
- ✓ raudonkojo tuliko (*Tringa totanus*)
- ✓ didžiosios kuolingos (*Numenius arquata*)

Europos Bendrijos (EB) svarbos natūralios buveinės:

- 6530 Miškapievių
- 5130 Kadagynų
- 9070 Medžiais apaugusių ganyklų
- 2330 Nesusivėrusių žemyninių smiltpievių
- 6120 Karbonatinių smėlynų pievų
- 6210 Stepinių pievų
- 6230 Rūšių turtingų briedgaurnų
- 6410 Melvenynų

Galimi pareiškėjai

Pareiškėjais gali būti:

- ✓ fiziniai ir juridiniai asmenys, kurių valda ar jos dalis patenka į Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (VSTT) nustatytų EB svarbos natūralių ir pusiau natūralių saugomų rūšių buveinių plotų sluoksni;
- ✓ ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus fiziniai asmenys.

Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai

- ✓ Paramos paraiška turi atitikti bendrąsias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nurodytus Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-102 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių patvirtinimo“ (Administravimo taisyklės) 124.1–124.6, 124.9, 124.15–124.16, 124.18–124.19 ir 124.21 papunkčiuose, ir nepatenka į Administravimo taisyklių 125.1–125.3 papunkčiuose nurodytas paramą ribojančias sąlygas;

Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai

- ✓ pareiškėjas savo vardu, kaip valdos valdytojas, yra įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka;
- ✓ tvarkomas vientisas ne mažesnis kaip 0,5 ha saugomų rūšių ir (arba) buveinių plotas, kuris iki paramos paraiškos pateikimo nebuvo deklaruojamas paramai gauti pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano (Strateginis planas) ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veiklą „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“, ir kuriame identifikuotos EB svarbos natūralios buveinės arba saugomų rūšių buveinės, kurioms gresia išnykimas;

Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai

- ✓ Pareiškėjo pagal šią intervencinę priemonę tvarkomi plotai patenka į rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių teritorijas, atvaizduotas viešai VĮ Žemės ūkio duomenų centro interneto svetainėje, adresu <http://zuikvc.maps.arcgis.com/home/index.html> pagal VSTT pateiktus duomenis;

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://zuikvc.maps.arcgis.com/home/index.html>. The main content area displays a grid of 10 interactive map tiles, each with a title and a thumbnail image:

- GAAB ir VR
- KŽS atnaujinimas
- Purškimų/sėjos peržiūra
- Deklaravimo statistika pagal žem...
- Durpžemių plotai
- Dirvos prospektų žemėlapis
- 2019 m. deklaruotos žemės ūki...
- 2017 m. deklaruotos žemės ūki...
- 2018 m. deklaruotos žemės ūki...
- EB svarbos natūralių pievų, šla...

The tile titled "EB svarbos natūralių pievų, šla..." is circled in red. At the bottom of the page, there are four navigation links: "Pasitikėjimo centras", "Susisiekite su Esri", "Pranešti apie piktnaudžiavimą", and "Susisiekite su mumis".

Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai

- ✓ kartu su paramos paraiška pateiktas gamtotvarkos darbų poreikio aprašymas, parengtas pagal intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklių priede nustatytą formą.
- ✓ gamtotvarkos darbų poreikio aprašyme kiekvienam tvarkomam plotui, patenkančiam į natūralių buveinių ir (arba) saugomų rūšių buveinių teritorijas, turi būti numatyti faktiškai reikalingi atlikti darbai, jų poreikis, kiekiai ir planuojamos įsigyti investicijos;
- ✓ gamtotvarkos darbų poreikio aprašymas turi būti suderintas su Saugomų teritorijų direkcija, kurios veiklos teritorijoje yra numatomas sutvarkyti plotas. Derinimo procedūrų atlikti nereikia, kai gamtotvarkos darbų poreikio aprašymą rengia Saugomų teritorijų direkcija;
- ✓ kartu su gamtotvarkos darbų poreikio aprašymu turi būti parengtos ir su paramos paraiška pateiktos plotų, kuriuose įgyvendinamas projektas, ribos skaitmeniniu SHAPE formatu.

Parama neteikiama jeigu:

- ✓ vadovaujantis ES teisės aktais ir Dirbtinai sukurtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Dirbtinai sukurtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“, nustatoma, kad pareiškėjas arba paramos gavėjas dirbtinai sukūrė paramai gauti reikalingas sąlygas;
- ✓ pareiškėjas turi finansinių sunkumų, t. y. pareiškėjas bankrutuoja arba yra likviduojamas.

Įsipareigojimai

- ✓ Pareiškėjas prisiima bendruosius įsipareigojimus, nurodytus Administravimo taisyklių 170.4, 170.7–170.8, 170.10–170.15 papunkčiuose;
- ✓ įsipareigoja nekeisti projekto įgyvendinimo vietos ir sąlygų nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki kontrolės laikotarpio pabaigos;
- ✓ neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui turto, į kurį investuojama paramos lėšomis, nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki kontrolės laikotarpio pabaigos;
- ✓ per 24 mėnesių laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos sutvarkyti saugomų buveinių ir saugomų rūšių buveinių plotus atlikdamas gamtotvarkos darbų poreikio aprašyme numatytus darbus;

Įsipareigojimai

- ✓ įvykdęs intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatytus reikalavimus ir baigęs įgyvendinti projektą, pareiškėjas įsipareigoja 2 metus su tais pačiais plotais dalyvauti Strateginio plano ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veikloje „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“, artimiausiu paraiškų priėmimo laikotarpiu teikdamas Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraišką pagal Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (galimas iki 5 proc. ploto nuokrypis nuo įsipareigoto sutvarkyti ploto).

Įsipareigojimai

- ✓ Teikdamas Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraišką, pareiškėjas buvusius netinkamus paramai plotus, kuriuos pavertė tinkamais plotais tiesioginėms išmokoms gauti, pats arba padedamas seniūnijos darbuotojo nurodo ir aprašo išankstinius kontrolinių žemės sklypų ribų pasikeitimus ir (arba) naudmenų sluoksnio pakeitimus Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių nustatyta tvarka.

- ✓ Pareiškėjas pagal šią intervencinę priemonę gali dalyvauti su ne mažesniu kaip 0,5 ha tvarkomu plotu, tačiau siekdamas atitikti Strateginio plano ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veiklos „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“ reikalavimus, Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškoje pagal šią veiklą turės deklaruoti ne mažesnę kaip 1 ha plotą, sudarytą iš ne mažesnių kaip 0,1 ha ploto laukų. Siekdamas atitikti reikalavimą dėl mažiausio tinkamo paramai ploto (ne mažiau kaip 1 ha), pareiškėjas turi teisę pagal šią intervencinę priemonę gamtotvarkos darbais sutvarkytus plotus deklaruoti kartu su kitais pareiškėjo valdomais tinkamais paramai pagal Strateginio plano ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veiklą „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“ plotais.

Paramos dydis

- ✓ Didžiausia paramos suma vienam projektui – **70 000 Eur**.
- ✓ Didžiausias galimas paramos intensyvumas – 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų (paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas be pridėtinės vertės mokesčio (PVM)).

Tinkamos finansuoti išlaidos

- ✓ Projekto išlaidos turi atitikti bendruosius reikalavimus, nurodytus Administravimo taisyklių 113, 114 punktuose ir 124.15, 124.18–124.19, 170.5 papunkčiuose;
- ✓ **Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:**
  1. sumedėjusios augalijos (įskaitant invazinius augalus) pašalinimo ir sutvarkymo darbai;
  2. žolinės augalijos (įskaitant ir invazinius augalus) pašalinimo ir sutvarkymo darbai;
  3. kelmų frezavimo darbai;
  4. pašalintos sumedėjusios ir žolinės augalijos išvežimo darbai;
  5. ganyklų tvorų įrengimas plotuose, kuriuose iki šiol nebuvo ganyklų, arba ganyklų statiniai yra sunykę;
  6. elektrinio piemens ir jo komponentų įsigijimo išlaidos;
  7. naujų seklių kūdrų vėžlių buveinėse pievose ir ganyklose iki 0,1 ha įrengimas;
  8. bendrosios išlaidos.

Netinkamos finansuoti išlaidos:

- ✓ išlaidos, nesusijusios su remiama veikla;
- ✓ nurodytos Administravimo taisyklių 130.8 ir 130.10 papunkčiuose;
- ✓ investicijos į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota, t. y. turtas areštuotas;
- ✓ melioracijos sistemų įrengimas ir (ar) rekonstrukcija;
- ✓ technikos įsigijimas;
- ✓ statinių statyba ir (arba) rekonstrukcija, išskyrus ganyklų tvoras;
- ✓ didesnių nei 0,1 ha kūdrų įrengimas;
- ✓ gilių, be seklių, lėkštų pakrančių, kūdrų įrengimas;
- ✓ PVM, kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė).

Projekto įgyvendinimo trukmė ir įsipareigojimų laikotarpis

- ✓ Projekto įgyvendinimo trukmė turi būti nurodyta paramos paraiškoje ir negali viršyti 24 mėnesių laikotarpio nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos.
- ✓ **Kontrolės laikotarpis** – laikotarpis nuo galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos iki paramos paraiškos vykdyti veiklą pagal Strateginio plano ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veiklą „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“ patvirtinimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi paramos paraiškoje nustatytų įsipareigojimų.

Paraiškų teikimo, vertinimo ir tvirtinimo tvarka

- ✓ Paraiškos Nacionalinei mokėjimo agentūrai teikiamos pasirašytos kvalifikuotu elektroniniu parašu, siunčiant jas elektroniniu paštu paraiskos@nma.lt, arba teikiamos naudojantis ŽŪMIS pranešimų siuntimo funkcionalumu (ŽŪMIS meniu punktas „Pranešimai“).
- ✓ Pareiškėjas per vieną paramos paraiškų teikimo etapą gali pateikti vieną paramos paraišką.
- ✓ Paramos paraiškoms atrankos kriterijai netaikomi.
- ✓ Intervencinei priemonei taikomas projekto priskyrimo regionams (Sostinės regionui arba Vidurio ir vakarų Lietuvos regionui) principas – pagal projekto įgyvendinimo vietą (tuo atveju jeigu projektas įgyvendinamas abiejuose regionuose, priskiriama tam regionui, kuriame planuojama didžioji dalis projekto investicijų).
- ✓ Pareiškėjas tampa paramos gavėju, kai priimamas sprendimas skirti paramą. Paramos sutartis nesudaroma.

Mokėjimo prašymo teikimo ir paramos išmokėjimo tvarka

- ✓ Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paraiškoje, Nacionalinei mokėjimo agentūrai pateikia užpildytą mokėjimo prašymą.
- ✓ Mokėjimo prašymai kartu su reikiamais priedais turi būti užpildyti lietuvių kalba ir pateikti per ŽŪMIS.
- ✓ Paramos gavėjas gali pateikti iki dviejų mokėjimo prašymų.
- ✓ **Šiai priemonei taikomas mokėjimo būdas:**
  - išlaidų kompensavimo, kai paramos gavėjas deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, kartu su mokėjimo prašymu pridėdamas išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus;
  - sąskaitų apmokėjimo, kai paramos gavėjas deklaruoja patirtas, bet dar neapmokėtas išlaidas.

Sankcijos

- ✓ Parama mokama už sutvarkytą plotą, ne didesnę nei nurodytas paramos paraiškoje ir nustatytą patikros vietoje metu.
- ✓ Jeigu paramos gavėjas baigęs įgyvendinti projektą artimiausiu Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškų priėmimo laikotarpiu nepateikia paramos paraiškos ir nedalyvauja Strateginio plano ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veikloje „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“ pagal Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisykles, susigražinama visa išmokėta paramos suma.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Ačiū už dėmesį

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA
PVM kodas LT886751917

Biudžetinė įstaiga
Gedimino pr. 19,
LT-01103 Vilnius

+370 5 239 11 11
zum@zum.lt
zum.lrv.lt